

Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

Матеріали
X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

30 березня 2018 року

Одеса
ОДУВС
2018

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Р68 **Роль** та місце правоохоронних органів у розбудові
демократичної правової держави: матеріали X міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 30 березня 2018 р. — Одеса: ОДУВС,
2018. — 282 с.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

*Даниленко С. К.,
ст. викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ОДУВС*

ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ДОБРОСОВІСНОСТІ У ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Відповідно до ч. 2 ст. 8 ЦК України, у разі неможливості використати аналогію закону для регулювання цивільних відносин вони регулюються відповідно до загальних засад цивільного законодавства (аналогія права). Вказане положення зумовлює необхідність визначення вказаних принципів (засад). Зокрема, згідно з ст. 3 ЦК України, загальними засадами цивільного законодавства є: неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини; неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією та законом; свобода договору; свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; судовий захист цивільного права та інтересу; справедливість, добросовісність та розумність [1].

Особливий науково-практичний інтерес становить остання група принципів, адже ці категорії все частіше зустрічаються в чинному законодавстві України. Вони мають суттєве значення для забезпечення належного судового захисту порушених прав, однак, недостатня визначеність на законодавчому рівні справедливості та добросовісності, дають підстави для системного аналізу цих дефініцій.

Питання ролі засад справедливості та добросовісності досліджували такі науковці як Бакалінська О. О., Бурлаков С. Ю., Демінська А. А., Карпечкін П. Ф., Бойко А. О. та ін. Проте і досі не було зроблене комплексне дослідження проблеми закріплення визначення категорій справедливості та добросовісності на законодавчому рівні.

Серед науковців існують різні погляди щодо визначення такого поняття як принципи права. Наприклад, О.Ф. Скакун зазначає, що принципи права – це об’єктивно властиві праву відправні начала, незаперечні вимоги (позитивні зобов’язання), які ставляться до учасників суспільних відносин із метою гармонічного поєднання індивідуальних, групових і громадських інтересів. Іншими словами, це є своєрідна система координат, у рамках якої розвивається право, і одночасно вектор, який визначає напрямок його розвитку [2, С. 2011].

Таким чином, важливо також зазначити, що цивільне законодавство не надає визначення категорії “справедливість”, що дозволяє відносити це поняття до оціночних категорій, які отримують своє змістовне оформлення виходячи із конкретних обставин справи. У літературі зазначається, що в силу абстрактного характеру цього принципу розкрити його зміст досить важко, і пропонується включати в нього такі елементи, як рівність суб’єктів права, свобода договору, необхідність урахування всіх істотних обставин конкретної справи [3, С. 121].

Що стосується засади добросовісності, то вона є концепцією, яка поєднує як правові, так і етичні, світоглядні елементи, а тому вона є філософсько-правовою категорією [3, С. 11]. Як вже було відзначено, законодавче визначення добросовісності відсутнє, а тому для окреслення меж цієї категорії слід звернутися до доктринальних тлумачень. Зважаючи на це, слід підтримати думку дослідників, що добросовісність означає прагнення сумлінної реалізації права, його захисту та забезпечення виконання обов’язків. Невідповідність дій особи нормам права свідчить про недобросовісність дій особи, проте така недобросовісність має бути встановлена судом, що впливає із презумпції добросовісності дій суб’єкта цивільних правовідносин, закріпленої в ЦК України. Зважаючи на це, добросовісність і недобросовісність – це характеристика дії, яка властива поведінці суб’єктів цивільного права. Сааме тому добросовісність і справедливість розрізняються за спрямованістю їх положень відповідним суб’єктам цивільного права [2, С. 172].

Поняття добросовісності досить широко використовується в українському законодавстві. Зокрема, важливе значення має аналізоване поняття в договірних відносинах та відносин власності щодо визначення титульного власника (добросовісного набувача), який володіє певним майном на законних підставах. Крім того, у випадку наявності недобросовісного набувача, може бути застосований, так-званий “віндикаційний” позов, тобто позов власника, що не володіє своїми майном, до незаконно вододіючого цим майном (недобросовісного) володільця, з метою відновлення порушеного права шляхом вилучення її у натурі. Важливе значення принцип добросовісності у цивільному праві України має і зважаючи на те, він що формує відповідну правову презумпцію.

Зважаючи на вищевикладене стає зрозумілим, що закріплення у вітчизняному цивільному законодавстві таких фундаментальних засад як справедливість та добросовісність не може вважатися випадковістю а є наслідком складних процесів розвитку як системи українського права зокрема, так і юридичної науки загалом. Основою та однією з причин такого закріплення принципів добросовісності та справедливості є їхній активний вжиток у європейській правовій системі.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40 – 42 – Ст. 356.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / О. Ф. Скакун. – Х.: Консум. – 2001. – 656 с.
3. Отраданова О. О. Реалізація принципу справедливості у цивільно-правових зобов’язаннях із завдання недовірної шкоди / О. О. Отраданова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2007. – № 74. – С. 120-123.
4. Павленко Д. Г. Принцип добросовісності в договірних зобов’язаннях: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Д. Г. Павленко. – К., 2009. – 20 с.

Даниленко С. К. ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ДОБРОСОВІСНОСТІ У ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	36
Дзіковська Н. Р. ВПЛИВ КОЛИВАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ВАЛЮТИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	37
Дрішлюк В. І. ДЕЯКІ НОВЕЛИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	39
Жукова К. М. ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕЯКІ НОВАЦІЇ В ВИБОРЧОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	40
Журавель А. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	41
Карпенко К. К. УПРАВЛІННЯ ЦЕНТРАЛІЗОВАНИМИ СТРАХОВИМИ РЕЗЕРВНИМИ ФОНДАМИ МОТОРОНО (ТРАНСПОРТНОГО) СТРАХОВОГО БЮРО УКРАЇНИ.....	43
Кобзар М. В. СТРОК (ТЕРМІН) ЯК ЗАСІБ ДО ОБМЕЖЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО ПРАВА НА ТОРГІВЕЛЬНУ МАРКУ.....	44
Корнієнко М. В. ВЗАЄМОДІЯ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УКРАЇНІ.....	46
Косиця О. О. РОЛЬ КІБЕРКУЛЬТУРИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КІБЕРБЕЗПЕКИ.....	48
Кострицький І. Л. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ: ВЧИНЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПРАВОЧИНІВ.....	49
Кузьмїних А. Ю. ПРОБЛЕМАТИКА ПРОДАЖУ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ.....	51
Кузнїченко О. В. ЩОДО ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ В РОБОТІ ПОЛІЦІЇ.....	52
Кушкань Т. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАПОВІТУ.....	54
Макаренко В. В. НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ЗБРОЇ.....	56
Миргород-Карпова В. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ.....	57
Мирошникова М. С. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Й СОЦІАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА ПОЛІЦІЇ.....	58
Мошак О. В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ СУБСИДІАРНОСТІ В НАДАННІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ.....	60
Мусаєва С. С. ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	61
Поварчук В. О. РЕЦЕПЦІЯ РИМСЬКОГО ПРАВА В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	62
Продайко С. В. ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК ЗАПОБІЖНИК ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОРСЬКОГО СТРАХУВАННЯ.....	64
Процюк Т. Б., Васюк М. В. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЯ ДОХОДІВ І ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	66
Саакян К. А. ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	68
Скаковська І. І. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ ЯК ОКРЕМОЇ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВОЇ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ СЛІДЧОГО.....	69
Тарасенко Л. Б. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	70
Тягнирядно Є. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВНОГО ІМІДЖУ ПРАВООХОРОНЦЯ.....	73